

מדינת ישראל משרד המשפטים

לשכת היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, י"ג חשוון תשע"ו
26 אוקטובר 2015

מס' מסמך: 004-99-2015-018798
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד:

עו"ד רוני פלי

האגודה לזכויות האזרח בישראל

נחלת בנימין 75, תל אביב

שלום רב,

הנדון: הוראות הפתיחה באש

סמך: מכתבכם מיום 12.10.15 בעניין "ירי על פלסטינים שביצעו פיגועים או חשודים בכך"

במענה לפנייתך שבסמך, אתכבד להשיבך כדלקמן:

1. עמדת היועץ המשפטי לממשלה היא כי על רקע ריבוי אירועי הטרור בתקופה האחרונה, והאתגרים שעיימם נדרשת משטרת ישראל להתמודד בימים אלה, נדרשת הקפדה יתרה על הוראות החוק והוראות הפתיחה באש. בהקשר זה ביקש היועץ המשפטי לממשלה להדגיש, כי ההקפדה על ההוראות הרלוונטיות ועל עקרונות היסוד שעל בסיסם אנו פועלים תמיד, חשובה כמובן גם בזמן שגרה, אך היא נבחנת במיוחד בתקופות מתוחות וקשות כגון העת הנוכחית.

2. על פי הוראות החוק הרלוונטיות, והוראות הפתיחה באש, השימוש בכלי ירייה לצורך מניעת סכנה מיידית לחיי אדם מותר כאשר יש חשש ממשי לפגיעה מיידית בחיים או בשלמות הגוף של השוטר או של אחרים, ואין כל דרך אחרת למנוע אותה פגיעה. במצב זה, השימוש בכלי ירייה ייעשה במידה שלא תעלה על מה שסביר לעשות למניעת אותה פגיעה, וכך שהנזק, העלול להיגרם, יהיה שקול כנגד הנזק, שאותו מבקשים למנוע (פקודת המטה הארצי מס' 6.02.14 בעניין "השימוש בכלי ירייה"). בנוסף, רשאים שוטרים להשתמש בנשק גם לצורך מעצר, וזאת לפי ההוראות העוסקות בנושא זה.

3. הוראות החוק, והוראות הפתיחה באש, נועדו להעניק לאנשי ביטחון את הכלים להתמודד עם אירועים שבהם נשקפת סכנה לשלמות הגוף או לחיי אדם. אין ספק כי יש לעשות כל הניתן על מנת למנוע פגיעה בחיי אדם, וכך ראוי ומצופה שיפעלו אנשי המשטרה וגורמי הביטחון האחרים. לצד זאת, יש להקפיד כי הפעולה הננקטת למניעת פגיעה בחיי אדם לא תוביל בעצמה לפגיעה בשלמות הגוף ובחיים, מעבר לנדרש בנסיבות העניין. מכך עולה כמובן, ששימוש בירי לאחר שכבר נמנעה הסכנה לשלמות הגוף או לחיי אדם, יהווה חריגה מהוראות הדין.

4. על רקע ריבוי אירועי הטרור בתקופה הנוכחית, הביא היועץ המשפטי לממשלה דברים אלה גם בפני הגורמים הרלוונטיים במשטרת ישראל, והם נתבקשו להביאם בפני מפקדות ומפקדי משטרת ישראל ובפני הגורמים הפועלים בשטח.
5. בכל הנוגע למקרים הקונקרטיים המוזכרים בפנייתך, ביקש היועץ המשפטי לממשלה את התייחסות הגורמים הרלוונטיים, ולאחר בחינת הדברים, יטופלו המקרים בהתאם.
6. למען הסר ספק יובהר כי אין באמור לעיל כדי להוריד מן ההערכה הרבה שרוכש היועץ המשפטי לממשלה לפועלה של משטרת ישראל ולפועלם של גורמי הביטחון האחרים. היועץ המשפטי לממשלה מחזק את ידם של גורמי הביטחון הפועלים בתקופה קשה זו לסיכול פעולות טרור, ולהגנה על ביטחונם ושלומם של אזרחי ישראל.

בכבוד רב,

עדי מנחם, עו"ד
עוזרת ליועץ המשפטי לממשלה

העתק:

מ"מ המפכ"ל

פרקליט המדינה

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי)

יועמ"ש המשטרה